

ABONAMENTUL.

Pentru monarhie:

Pe an 18 cor. $\frac{1}{2}$ an
9 cor. $\frac{1}{4}$ 4.50 fil.

□ □

Pentru străinătate:

Pe un an 24 coroane
 $\frac{1}{2}$ an 12 cor. $\frac{1}{4}$ an
6 coroane.

Unirea

INSERTIUNI.

Un sir garmond:

odată 14 fil., a doua
oară 12 fil., a treia
oară 10 fil.

□ □

Tot ce privește foaia
să se adreseze la: Re-
dacțiunea și admini-
strațiunea „Unirea”
în Blaj.

Foaie bisericească-politică. — Apare: Marța, Joia și Sâmbăta.

Hienele războiului.

În desorientarea completă a acestor zile tulburi, tot mai des auzim plângeri de pretutindeni, că oameni fără inimă se folosesc de acest prilej al confuziei generale, pentru a urca — în mod absolut criminal, — prețul articilor de nutrițiune.

Cunoaștem și noi din trista experiență acest sistem de jaf, unde în săptămânile trecute prețul grâului, al fasolii și al ouălor s'a urcat într'un mod cu totul disproporțional. Înțelegem o urcare proporțională a acestor articli, în împrejurările schimbate de azi; dar o urcare a prețurilor cu o sută până la treisute procente, este un adevărat banditism.

Publicul, nu ia parte activă la războiu, are și de altcum îndatoriri îndoite și întreite, suplinind munca celor plecați pe câmpul de luptă, ajutorând familiile celor plecați în războiu și îngrijind de cei răniți, așa încât o urcare atât de disproporțională a alimentelor îi este deadreptul insuportabilă.

Cerem scutul legii împotriva acestui abuz, care va duce țara și pe locuitori la ruină totală, dacă nu va fi curmat de cu bună vreme. Ce va fi mai târziu, în toiu iernii, când scumpetea a ajuns deja de pe acum să fie deadreptul sugrumătoare?

În Austria guvernul a intervenit deja pentru curmarea acestui abuz, stabilind prețuri oficiale pentru toate alimentele și cei ce ar cuteză să pretindă mai mult sunt pedepsiți cu luni de închisoare și amende de sute coroane.

E timpul suprem ca și în țara noastră să se facă ordine sub acest raport. Antistia comunală din Blaj în adunarea ei de ieri a și făcut pașii de lipsă spre acest scop ce-

rând sprijinul organelor mai înalte. Autoritățile sunt datoare să apere pe cetățeni împotriva acestor abuzuri, cari se săvârșesc pretutindeni.

Cerem deci — și să ceară toate antistiile noastre comunale, — ca autoritățile competente să stabilească prețul oficial al tuturor alimentelor, apărând astfel populația de o calamitate absolut insuportabilă în aceste zile destul de nenorocite și de altcum.

Și cerem, ca aceeași autoritate să impună aceste prețuri oficiale sub amenințarea temniței grele și a amendei, căci îndată ce vor înfundă temnița câteva din hienele de azi ale războiului, suntem pe deplin convinși, că situația va reîntra în cadre mai normale.

Situația guvernului român. Din București se scrie:

În urma morții regelui Carol guvernul Brătianu și-a prezentat, precum este obiceiul în astfel de cazuri dimisiunea. Maj. Sa Regele Ferdinand a respins acum dimisiunea guvernului care rămâne la putere în actuala formațiune. Totuși Suveranul a ținut, având să avizeze asupra primei crize ministeriale, să urmeze după precedentele constituționale, luând asupra situațiunii și avizul președinților Corpurilor legiuitoare. În consecință d-nii Missir, președinte al Senatului și M. Ferechide, președinte al camerei, au fost primiți Mercuri în audiență de rege. Tot Miercuri după amiază s'a întrunit un consiliu de miniștri, în care s'a redactat un comunicat, prin care se anunță, că Maj. Sa regele a respins demisiunea cabinetului.

Joi, au fost primiți în audiență și șefii partidelor de opoziție.

† **Dimitrie A. Sturdza.** Marți în 20 Octomvrie a încetat din viață la București *Dimitrie A. Sturdza*, unul dintre cei mai însemnați și activi bărbați politici ai României. S'a născut la 25 Februarie 1833 în Iași. După terminarea studiilor în țară și străinătate, la 1857 în etate de abia 24 ani a intrat în viața politica ca secretar al divanului ad-hoc. Când prin proclamarea Unirii, în urma voturilor dela 5 Ianuar la

Iași și 24 Ianuarie, la București, începe o nouă viață pentru țările surori, *Dimitrie A. Sturdza* devine secretar particular al noului domnitor Alexandru Ioan I. La 5 Martie 1859. Sturdza părăsi postul de secretar al domnitorului, luând portofoliul ministerului instrucțiunii publice în Moldova, în cabinetul lui Ion Ghika. După dimisia ministerului Ghika rămânând în afară de viața politică, Sturdza a luat parte în mișcarea, a cărei rezultat a fost detronarea Domnitorului Cuza. După detronarea lui Cuza, *Dimitrie A. Sturdza* intră în guvernul instituit de locotenența domnească.

După alegerea principelui Carol de Hohenzollern, prin plebiscitul dela 2—8 Aprilie 1866, *Dim. A. Sturdza* e numit în primul minister al noului Domn, ministru al lucrărilor publice, de finanțe, mai târziu de externe, apoi ministru al instrucțiunii publice. La 1895 ajunge șeful guvernului, fiind la putere partidul liberal. La 1897 a fost ales președinte al senatului. În patru rânduri a fost *Sturdza* ministru președinte al României, când la 1909 a pășit din cabinet și locul lui l-a ocupat ministrul președinte de acum Ion Brătianu. Intreaga sa activitate o consacra apoi Academiei române și operelor sale istorice.

Regele Ferdinand, regina Elisabeta, regina Maria și principele Carol s'au prezentat la locuința defunctului, exprimând membrilor familiei condolențe și depunând flori.

Guvernul a hotărât să facă defunctului funeralii naționale. Inmormântarea a avut loc ieri, Vineri în 23 l. c.

Protestul guvernului german contra barbariei Francezilor. Foaia oficioasă germană publică memorandumul guvernului german, prin care acesta arată, că trupe franceze au vătămat convențiunea dela Genf și protestează energic contra acestei atitudini, care este contrară dreptului internațional. Memorandumul a fost înaintat guvernului francez și guvernelor statelor neutrale. Memoriul arată cu dovezi sigure, că armata franceză și trupe libere nu numai că au tractat neuman cu răniții germani căzuți în mâinile lor, dar i-au și despoiat și mutilat în chip sălbatic. Au atacat automobilele, cari transportau răniții germani și au împușcat asupra lor; au atacat spitalele de tabără și au jăfuit personalul aceloră. Un medic german, care voia să ajute unui coleg al său, a fost împușcat de ostași francezi.

Memoriul mai desvăluie și alte grozăvenii săvârșite de francezi și protestează solemn contra acestor barbarii, cari nicidecum nu sunt compatibile cu caracterul unui stat civilizat și creștin. Guvernul german a alăturat la acest memoriu 15 documente autentice, cari adevăresc pe deplin cruzimile francezilor.

O nouă chemare sub drapel.

— În atențiunea glotașilor. —

Pe baza articolului de lege XX din anul 1886 se ordonă tuturor acelor obligați la gloate, cari s'au născut în restimpul dela anul 1878 până la anul 1890 inclusiv și prin comisiile de inrolare, sau prin comisiunile mixte de supraarbitrare până la finea anului 1913 au fost aflați de incapabili pentru arme, respective acelor cari prin comisiunea de supraarbitrare militară sau de honvezi până la finea anului 1913 au fost concediați din armata comună, dela honvezime sau dela jandarmarie, ori acelor cari până acum nu au fost încă asentați: ca pentru conscrierea lor să se prezinte înainte primăriei comunale (autorității orașenești) în localitatea lor, iar în comunele mici la sediul notariatului cercual și anume: în Arad la secția militară dela 22—29 Octomvie n. Cu ocaziunea prezentării este a se arăta pentru legitimare cărticica de glotași ce eventual ar fi în posesiunea celui obligat la gloate.

Persoanele conscrise, amăsurat dispozițiilor ce se vor publica mai târziu prin primărie, în restimpul dela 16 Noemvie până la 31 Decemvrie a. c. și în localitățile acolo indicate vor fi aduși la revista de prezentare a glotașilor și acolo vor fi clasificați după abilitatea lor.

Cei aflați abili vor fi înștiințați despre timpul intrării în serviciu.

Acei obligați la gloate, cari sunt candidați la preoție pentru confesiunile religioase recipiate ori legal recunoscute, precum și acei cari pe baza studiilor terminate conform paragrafului 21 a legii despre forța armată actualmente au dreptul la beneficiul voluntariatului de un an, sunt datori a dovedi aceasta cu ocaziunea revistei de prezentare prin certificat din partea institutului respectiv.

Sunt dispenzați dela conscriere, dela înfățișarea la revista de prezentare de glotași și totodată pe timp nedeterminat și dela serviciul activ la gloate: următorii:

a) persoanele obligate la gloate, cari sunt stabili aplicați la agenția de finanțe; — b) persoanele obligate la gloate, cari sunt stabil aplicate la căile ferate și în atelierile acelor la serviciul de moviment, de menținere a căii, de manevrare și de magazin, mai departe la direcțiunea r. u. centrală a fabricilor de fier și în fabricile și uzinele de sub conducerea acesteia; — c) persoanele obligate în mod stabil la serviciul de moviment dela institutele dela postă și telegraf, la ces. și reg. prima societate privilegiată pentru navigațiunea pe Dunăre, la societatea anonimă reg. ung. de navigațiune fluvială și maritimă, la societatea sudgermană de navigațiune pe Dunăre, precum și la alte întreprinderi particulare de navigațiune maritimă, cari iau parte la movimentul de războiu și cari vor fi separat de-

signate de către direcțiunea ces. și reg. pentru transporturi pe mare din Triest sau în fabricile și atelierile acelorși anexe; — d) persoanele obligate la gloate aparținătoare secțiilor muncitorești dela minele de cărbuni de piatră; — e) persoanele obligate la gloate, cari sunt muncitori glotași designați prin comune și orașe precum și acei aplicați la servicii având speciale scopuri pentru războiu; — f) acele persoane obligate la gloate, cari și până acuma provizor au fost dispenzați dela serviciul activ la gloate și în fine — g) preoții hirotoniți respective ordinați precum și profesorii fiind preoți ai confesiunilor recipiate și legal recunoscute.

Acela, care nu va face destul ordinului de chemare, va fi adus cu forța și va fi pedepsit cu toată rigoarea legii.

Pustiirea șoarecilor de câmp.

Numărul neobișnuit de mare al șoarecilor de câmp, ne-a umplut de groază pe toți. Ori în câtrău umblăm, nu auzim alte cuvinte decât: „ne potopesc șoarecii, nu alta“, „stai să calci pe ei“ atâția sunt, ne-au mâncat grâul și acum se apucă de cucuruzi etc.

Acestea și alte strigăte și îngrijorări, au îndemnat pe ministerul nostru de agricultură, ca să dea circularul Nr. 127606/1914, în care arată modalitatea ușoară, de a ne scăpa de șoareci. Faptul — zice circularul amintit — că șoarecii de câmp au făcut multă pagubă în vara aceasta ne îndreptățește a crede, că ei vor face încă multă pagubă în sămănăturile de pe câmp, ba vor începe a roade cartofii, napii și mai târziu rădăcinile plantelor de nutreț, cum e luțerna, trifoiul și altele; vor strica sămănăturile de toamnă, rozindu-le și făcându-și prin ele drumuri și găuri.

Apărarea în contra lor e așadar grabnică, și fiindcă multe brațe vânjoase nu s'acasă, ca să poarte coarneau plugului, ci s'departe de noi cu armele în mâni, apărarea este și grea.

Vremurile grele, cer însă dela noi ocupațiuni grele. Și le cer acestea nu numai spre folosul nostru, cari cu inimă copleșită de griji așteptăm ziua de mâine, ci și spre folosul acelor, cari își varsă sângele pentru noi. Ca rodnicul nostru pământ să nu simtă, că paznicii lui buni s'au împuținat, noi, cari din mândrele șiruri plecate la războiu am rămas acasă, să dăm mâna și să-i suplinim. Până avem brațele sănătoase să nu ne fie teamă, unde lipsesc bărbații destoinici, se află muieri harnice, în locul flăcăilor ușori, cari s'au dus, se află băieții sprinteni, cari li vor suplini, stăpâniți fiind cu toții de gândul, că mama tuturor, patria este în primejdie. Dela nime dar ajutor să nu așteptăm, ci răzimați pe puterile noastre, să începem munca, și să pustiim șoarecii de câmp, cari pe lângă prădarea recoaltei din acest an, amenință și recoalta anului ce vine.

Să pustiim dar șoarecii, să-i pustiim în orice chip, din arătură, depe marginile acesteia (brează, răzor), de prin pământurile cu cucuruzi, napi cartofi și în urmă depe țelini și locurile sămănite cu plante de nutreț (luțernă, trifoiu).

1. În arătură. Să mergem după plug, și când acesta cu întoarcerea brezdei, stârnește șoarecii din culcuși, să dăm după ei

și să-i omorim. Pot face acest lucru muierile și copiii, cari vor lua în mâni mături de nuiele bine legate, și cu acestea li vor lovi, Nuielile de salcă, alun, ori sânger, sau orice să nu fie mai groase, ca degetul cel mic pentru că ceice le au în mâni să poată umbla cu ele ușor; prea subțiri încă nu, pentru că de loviturile acestora, ar scăpa șoarecii.

Arătura să o începem la marginea pământului, ca astfel să-i strimtorim spre mijlocul locului, ce-l arăm; începând arătura din mijloc șoarecii ușor ar scăpa în pământurile vecine.

În locul arat șoarecii nu mai stau, ci trec la țelina ori răzorul din apropiere. Dacă ar mai rămănea unii și în locul arat, ori s'ar muta aici, având la îndemână apă, le umplem găurile cu apă ca să-i silim să iasă afară, dacă găurile le sunt ridicate și cu apă nu-i putem scoate, săpăm până dăm de ei și așa li pustiim.

2. Din răzor, țelina de lângă arătură tot cu apă cercăm, ca să-i scoatem afară, ori cu sapa. Găurile nu le sunt afunde, iute putem să-i găsim. Fie șoarecii cât de mulți, să nu avem teamă, că nu-i vom putea pusti. Li putem, făcă-și numai fiecine datorința, și nu se razime pe nădejdea, că vor pieri de sine. Se poate, dar se poate și aceea, că în loc să piarăse vor înmulți, și precum știm șoarecii sunt foarte spornici.

3. În pământurile cu cucuruzi, napi, cartofi asemenea trebuie să-i urmărim, pentru că și aici fac pagube foarte mari. Acestea le putem feri de ei cu șanțuri de 30—40 cm. de afunde, cu părății pieziși spre locul pe care dorim să-l apărăm. Șanțul îl petrecem cu băgare de seamă, și îndatăce vedem urme, cercăm să-i pustiim.

4. Tot așa curățim de ei și plantele de nutreț, luțerna, trifoiul, cărora le rod rădăcinile. Pustiirea să nu se amâie nici aici, pentru că rămânând ascunși în aceste locuri, se înmulțesc și fac mari stricăciuni; din câteva mii de șoareci peste o lună-două vor fi câteva sute de mii, așa sunt de spornici. Asta nu e vorbă goală, ci e așa. Că ce pagubă pot apoi face, ni-o putem închipui; mai ales înspre iarnă, când rădăcinile roase de ei sunt atinse și de înghețuri.

5. Sămănăturile de toamnă încă le strică. Îndatăce au dat de grăunțe, scurmă și cearcă după ele. Cu deosebire culeg ușor grăunțele sămănite în șir cu mașina. Rod holda încolțită, o scurmă și-i cauzează prin asta înghețarea. Să nu ne fie greu a-i căuta și aici, și a-i pusti de cu bună vreme.

6. În goliște unde s'a imblătit grâu, pe lângă șuri, jirezi de paie, se adună mai ales toamna. Aici încă numai cu șanțuri ne putem feri de ei, și urmărindu-i mereu, să-i pustiim în tot chipul.

7. Datorința autorităților e ca să se intereseze de pustiirea șoarecilor, să îndemne poporul, ca să se asigure împotriva lor, cum numai poate. Unde e de lipsă pășească cu toată rigoarea, ca să nu ne năpădească în măsură și mai mare, și să ne lipsească de pâinea de toate zilele. Nu unul câte unul, ci fiecare să-și facă datorința, și curățindu-și locul să contribuie la curățirea hotarului întreg.

S'ar putea pune premii pe seama acelor, cari vor premerge cu exemplu bun în prăpădirea șoarecilor de câmp. Să nu stăm pe gânduri, ci să ne apucăm de lucru, ca să nu întârziem.

Războiul european.

Retragerea Rușilor.

Evacuarea orașului Cernăuți.

Ziarul »Az Est« află din Sereth, că trupele rusești au evacuat Cernăuții, plecând prin Sadagura spre frontiera rusă, parte spre frontul de luptă din Galiția. În ultimele zile patrula de ostași de ai noștri au atacat trupele rusești cari s'au retras evacuând diferite localități din Bucovina, cari au fost imediat ocupate de trupe austro-ungare.

Rușii au părăsit capitala Bucovinei fără luptă. Guvernorul rus Gorcinow a plecat la Noua-Suliță.

La 20 Octomvrie noaptea la 11 ore a intrat oștirea austro-ungară în Cernăuți. Reocuparea a provocat manifestații de simpatii față de ostașii noștri. Lume multă circulă pe străzi toată noaptea. Ostașii erau primiți cu mâncări și beuturi.

Din 2 Septemvrie au ajuns Cernăuții în stăpânirea rusească. Se vede că rușii nu s'au așteptat să părăsească așa curând orașul, căci precum se știe au organizat administrație rusească și au pus în fruntea orașului un guvernor civil.

E interesant că frații Gerovsky încă în 18 Oct. așa dară cu două zile înainte de intrarea trupelor noastre, au părăsit orașul; la tot cazul au simțit apropierea trupelor noastre de eliberare și de aceea au dispărut.

Luptele din Galiția.

Telegramă particulară primită în 23 Oct. la 9 ore a. m.

Budapesta, 23 Oct. Comunicat oficial sosit la 4 ore dim.

În luptele ce decurg pe ambele maluri ale râului Strwlaz am reușit deja a duce atacul și pe teritoriul dela sudul acestui râu. Am ocupat două poziții de apărare ale inamicului spre sud-ost dela Sary-Sambor ale punctului de înălțime triumphiulară 668. Spre nord-vest dela localitatea indicată frontul nostru de luptă s'a putut apropiă de șoseaua artificială Starasoli.

După datele de până acuma în ultimele lupte am făcut prizonieri 3400 ruși, dintre cari 25 sunt ofițeri; am capturat și 15 mitraileze.

Avangarda noastră a intrat în Cernăuți.

General Höfer,

substit. șef. de stat major.

(Biroul de presă al min. prezid.)

Declarația generalului Boroevici.

Primind alaltăieri în cartierul armatei austro-ungare din nordul Monarhiei pe corespondenții de războiu, comandantului armatei de operațiune, generalul de infanterie baron de Boroevici, i-a salutată în numele armatei. Apoi le-a făcut următoarea declarație:

»Știu, că opinia publică se vede până la un grad oareșcare amăgită, fiindcă n'am mers până acuma din victorie în victorie, precum se așteptau mulți. Opinia publică este însă neorientată asupra războiului modern.

Dacă rușii ar posedă o infanterie, precum avem noi, ei ar fi deja la Viena, iar dacă am avea o artilerie atât de numeroasă precum o au rușii, am fi deja la Kiev.

La început situația eră astfel: Unul dintre ai noștri contra trei ruși; astăzi situația s'a schimbat. Unul dintre ai noștri contra doi, iar de încheiere va fi unul contra unul.

Trebuie să avem răbdare, până când va veni hotărârea catastrofală. Ea poate veni peste șese săptămâni sau șese luni — aceasta nu se știe.

Astăzi încă, când împușcăm o mie de ruși, vin în locul lor cinci sute noi. Războiul însă se poate termina numai cu învingerea noastră. Pentru mâne vă promit lucruri interesante.

Din declarația aceasta ne putem face o icoană despre forțele combătante, precum și despre durata actualului războiu.

Luptele franco-germane.

Berlin, 21 Octomvrie. Din cartierul general se anuță cu datul de astăzi:

Trupele noastre stau încă în luptă violentă la canalul Iser (între Nieuport și Ostende).

La nord de Nieuport și-a sprijinit dușmanul artileria de pe mare, în decursul acestei lupte artileria noastră a făcut incapabil de luptă un torpilor submarin englez.

La vest dela Lille urmează luptele noastre înainte. Și acolo au trecut trupele noastre în ofenzivă și la mai multe puncte am bătut pe dușman. Am prins cam 2000 Englezi și mai multe mitrailere.

(Biroul de presă al min. prez.)

Războiul pe mare.

În 17 l. c. dimineața dela Ostro înspre mare a decurs o luptă între un torpilor și un submarin al nostru

și între cruciștorul francez »Waldeck Rousseau« Unitățile noastre, deși au fost luate sub un aspru foc de crucișătorul dușman, au intrat intacte în port.

Crucișătorul francez a tras și asupra farului dela Ostro, al cărui balcon a suferit stricăciuni neînsemnate. Grosul escadrei franceze, pe care am observat-o la o depărtare mare, a părăsit apele noastre, înainte de a observa submarinele noastre.

Torpiloarele noastre au ieșit în dimineața zilei de 18 în fața portului dela Antivari și au nimic prin focuri de tun, trase din mare apropiere, câteva depozite și vagoane încărcate.

Asediul orașului Cingtau.

Ambasadorul japonez comunică, că în 12 Oct. comandantul armatei asediatoare dela Cingtau precum și comandantul acelei flote, care a împresurat Chiaociaul, au declarat guvernului german, că împăratul japonez vrea să cruțe vieața străinilor nearmați și familiile străinilor, adecă garantează acestora ieșire liberă. A doua zi parlamentarii japonezi și germani au avut o întâlnire în scopul de a luă reciproc măsurile necesare. Ieri, familiile garnizoanei chineze și germană, femei și copii, sub protectoratul consulului american au plecat la Tiencin. După ieșirea populației necombatante imediat va reîncepe bombardarea Chiaociaului.

Diverse.

Mulțămită. Ilustritatea Sa Ioan M. Moldovanu, prepozit capitular, puternic sprijinit al societății meseriașilor români din Blaj, a dăruit pentru scopurile societății o acțiune a băncii generale de asigurare din Sibiu în valoare de 200 cor, pentru care dar și pe această cale ti aducem cele mai vii mulțumiri. — *Comitetul.*

Moartea dnei Maiorescu. Din Heidelberg vine știrea, că soția fostului prim-ministru Titu Maiorescu a încetat acolo din viață într'un sanatoriu în urma unor îndelungate suferințe. Inmormântarea dnei Maiorescu s'a făcut în mod provizoriu la Heidelberg. Mai târziu corpul neînsuflețit va fi adus în țară.

Di T. Maiorescu, care mai multe luni petrecea la Heidelberg, se va întoarce în curând în țară.

Anuarul băncilor române pe anul 1915 — Anul XVI. Redactor: *Constantin Popp.* — Sibiu: Tipografia arhidiecezană, 1914. Prețul K 4:30 incl. porto.

Cunoscutul șematism al institutelor de bani, însoțirilor și altor întreprinderi românești din Ardeal și Ungaria a apărut în zilele acestea, în formatul obișnuit și în extensiune 18 coale tipar.

Partea calendaristică, omisă în anul trecut din „Anuar” s'a introdus din nou în Anuarul pe 1915, conținând partea aceasta, pe lângă calendarul anului viitor, încă îndrumări și notițe de interes și folos pentru cercurile băncilor și pentru orîșicine.

Șematismul însuș conține pe 17 coale (264 pag. datele privitoare la 150 institute de bani, societăți pe acții, dela „Solidaritatea” și „Banca generală de asigurare”, dela 73 de însoțiri de credit și dela 24 societăți comerciale, însoțiri de consum și alte întreprinderi românești, indicând la fiecare: firma în toate limbile improtocolate, sediul (comitatul) Nr. telefonului, calitatea de membru la „Solidaritatea”, anul fondării, capitalul social, prețul acțiilor, dividendă pe ultimii 3 ani, termenul de prescripțiune a cupoanelor, dreptul de vot, semnarea firmei și foile oficiale ale societății.

Un capitol special cuprinde asocierea băncilor noastre „Solidaritatea”, arătând scopurile și menirea acestei însoțiri, în ordine alfabetică pe membrii ei, condițiile de primire, numele membrilor din direcțiune, din comitetul de supraveghiere și al revizorilor experți ai însoțirii; în fine bilanțul ei pe 1913.

După o tabelă a „Dividendei băncilor române pe 1913” urmează două sumare: unul după sedii, arătând în cari orașe și comune, ce întreprinderi românești sunt și altul alfabetic, cuprinzând toate întreprinderile din Șematism.

Prețul „Anuarului” pe anul 1915 legat în pînză este K 4.30, incluziv porto și se poate comanda la Administrația „Revistei Economice” în Sibiu—Nagyszeben.

Atentatul politic dela București. Impotriva fraților Buxton, cari stau în fruntea unui comitet, al cărui scop este emanciparea statelor balcanice, s'a săvârșit Joi un atentat la București. Frații Buxton, au stat câțva timp la Sofia, unde au avut întrevederi cu fruntașii vieții politice din Bulgaria. Scopul acestei vizite la Sofia a fost dupăcum se spunea în presă, de a provoca reapropierea Bulgariei de grupul triplei înțelegeri, care ar fi promis în schimb compensațiuni teritoriale pe seama vilaetului Adrianopol. Știrile aceste au alarmat opinia publică otomană, care agitație a culminat într'un atentat săvârșit de un ziarist turc în momentul când frații Buxton, însoțiți de fiul fostului ministru al Bulgariei Geschow se pregăteau să plece la palat ca să asiste la înmormântarea regelui Carol. Cel mai mare dintre frați, Charles Buxton a fost lovit de glonț în partea dreaptă a pieptului, celalalt frate a fost lovit în față de un alt glonț, care i-a sfărâmat maxilonul iar Geschow a scăpat neatins. Se crede, că ambii frați sunt în afară de orice pericol. Atentatorul Hadsin Hassan Effendi, ziarist din Salonic a fost deținut. La interogator a declarat că a săvârșit atentatul pentrucă frații Buxton au lucrat totdeauna contra intereselor Turciei; și chiar acum încă ar avea o misiune specială contra Turciei. Atentatul este condamnat de întreaga presă din București.

Serviciu telegrafic central pentru statele beligerante. În Copenhaga s'a înființat, cu învoirea guvernului danez, un serviciu

central telegrafic, pentru mijlocirea depeșelor private neutrale între țările, a căror legătură directă telegrafică s'a întrerupt în urma războiului. Centrala aceasta funcționează sub egida Băncii daneze și depeșile transmise prin ea se cenzurează din partea guvernului danez. Se transmit numai depeși private și comerciale, cari nu conțin nici comunicări de natură politică și nici știri ziaristice. Depeșele cifrate nu sunt admise.

Ofițeri morți și vulnerați. Lista Nr. 26, aduce un șir însemnat de ofițeri răniți și morți. Numai din regim. românesc 63 dela Bistrița sunt 27 inși. Dintre aceștia sunt Români: Maiorul Algya-Pap de Alsókomana reg. 63 vulnerat; Sublocot. Eugeniu Andreiu (63) vulnerat; Cadetul în rezervă Grigore Boca (63) mort; Sublocotenent în rez. Leo Bohățiel (tunar 35) rănit; Cadet în rez. Dr. L. Csatho (63) rănit; Locotenent Valeriu Doctor (63) rănit; Subloc. Victor Groze (tunar 35) mort; Locoten. Victor Majai (poate Mălai) 63, mort; Cadet în rez. George Mureșan (63) rănit; Subloc. în rez. Dr. I. Runcanu adv. în Năsăud (63) rănit; Stegarul C. Voronca (63) (Bucovinean) rănit.

Dela postă ni-se comunică, că de aici înainte toate scrisorile simple și recomandate pentru străinătate sunt a se trimite deschise. Numai scrisorile oficiale ale autorităților, precum și scrisorile în Bosnia și Herțegovina se pot trimite închise. Colete (pachete) și scrisori de bani, dacă se trimit în străinătate (iarăș cu excepția Bosniei și Herțegovinei) nu pot conține comunicate în scris și nici pe buletinele de expediție și mandate nu este permis a scrie nimic. Coletele și scrisorile de bani pentru străinătate se aduc deschise la oficiul postal și se închid în fața oficianului postal. Pachetele pentru străinătate se vizitează în decursul transportului.

Șăpci și pumnași de lână pentru ostași. Comisiunea regnicolară pentru ajutarea ostașilor, cari sunt pe câmpul de luptă comunică pe baza informațiilor oficiale, că ostașii întru cât numai s'a putut au fost provăzuți și cu veșminte călduroase.

Se simte însă lipsă de căciule și de pumnași de lână, de aceea roagă publicul să pregătească astfel de veșminte în măsură cât mai mare și cel mult până în 15 Noiembrie să le spezeze la adresa „Hadsegélyző Hivatal” (Budapest, IV Váci-utca 38. sz.)

Tot această comisiune, atrage luarea aminte a publicului, că obiectele, ce se spezează direct ostașilor pe câmpul de luptă, adeseori nu ajung la destinațiunea lor, în urma greutăților tehnice, ce se ivesc la transportare; de aceea publicul cât poate să nu trimită direct astfel de obiecte ostașilor.

Lâna de tors se poate comanda dela oficiul comisariatului guvernial cu 10 coroane Kilogramul.

Averea națională a statelor beligerante. Averea mobilă și imobilă a statelor beligerante: Anglia, Austro-Ungaria, Germania, Franța, Rusia și Belgia este evaluată la 950—1000 miliarde de franci, al căreia venit anual este de 40—45 miliarde. Cheltuielile războiului, dacă ar ținea un an întreg, sunt evaluate la 25—30 miliarde, consumă deci aproximativ jumătate a venitului anual.

Posta Redacțiunii.

V. C. Mărgineni. Nrii ceruți i-am trimis Restanța până la finea anului c. e 11 cor. 20 fil. Așteptăm să vie. Salutări.

MAI NOU.

Luptele din Galiția și Polonia ruscă.

Telegramă particulară primită în 16 Octomvrie la 9 ore a. m.

Budapesta, 23 Oct. Comunicat oficial dat la amiază, sosit seara la 6 ore.

Până când ieri în lupta, ce decurge spre sud dela Przemysl a fost în activitate mai ales artileria noastră grea contra punctelor de apărare ale inamicului la cursul inferior al râului San, s'au dezvoltat lupte violente, în decursul cărora prin mai multe locuri am lăsat pe dușman să treacă pe malul vestic al râului, ca să-i putem ataca și nimici. Trupele rusești, cari au trecut au fost respinse pretutindenea până la râu. Lângă Ziarsece am capturat peste o mie de ruși.

Unele părți ale armatei noastre pe neașteptate au ajuns până la Iwangerod, acolo au bătut două diviziuni inimice, au capturat 3600 ruși, un drapel și 15 mitrailese.

Monitorul «Temes» pe când se întorcea spre casă după o operațiune militară favorabilă, s'a ciocnit pe râul Sava de o mină și s'a scufundat. Din personal lipsesc 33, ceilalți au scăpat.

General Höfer,
subst. șef. stat. major.

(Biroul de presă al min. prezid.).

Comunicat oficial german.

Telegramă particulară primită în 24 Octomvrie la 9 ore a. m.

Berlin, 23 Oct. Cartierul general comunică azi la amiază:

Luptele de ieri de pe malul canalului Iser ne-au fost favorabile. Spre sud dela Dixmuiden trupele noastre au înaintat.

Spre vest dela Lille atacurile armatei noastre au avut succes, am ocupat mai multe localități. În celelalte părți ale liniei de luptă din apus, în general e liniște.

Pe câmpul de luptă dela ost, am respins atacurile rusești spre vest dela Augustow, am capturat mai multe mitraileze.

Rapoartele de pe câmpul de luptă dela sud-ost, încă nu aduc știri despre evenimente complete.

(Biroul de presă al min. prez.)

Proprietar, editor: Emil Tatar.

Redactor responsabil: Augustin Gruița.